

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA			
CÓDIGO	-		
MATERIA	Deseño de escenografía		
DISCIPLINA	Espazo escénico II		
TITULACIÓN	Titulación Superior en Arte Dramática		
ESPECIALIDADE	Escenografía		
ITINERARIO	-		
CURSO	1º	CUADRIMESTRE	2º
CRÉDITOS ECTS	5		
CARÁCTER	Obrigatoria		
DEPARTAMENTO	Escenografía		
CENTRO	ESAD de Galicia		
COORDINADOR/A	David Mortol Moreno		
DOCENTES	<p>Nome e apelidos: David Mortol Moreno Horario titorías: www.esadgalicia.com Despacho: Departamento de Escenografía Contacto: davidmortol@edu.xunta.gal</p>		
DESCRIPCIÓN	Afondamento nos principios de composición. Coñecemento e utilización dos principios de estrutura, forma, cor, textura, espazo e volume.		
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os conseguidos na disciplina de Espazo Escénico I.		
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego ☒	Castelán ☒	Inglés ☐
2. COMPETENCIAS			
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DA TITULACIÓN			
T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.		
T2	Recoller información significativa, analizala, sintetizala e xestionala adecuadamente.		
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.		
T7	Utilizar as habilidades comunicativas e a crítica construtiva no traballo en equipo.		
T8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos.		
COMPETENCIAS XERAIS DE GRAO			
X1	Fomentar a autonomía e autorregulación no ámbito do coñecemento, as emocións, as actitudes e as condutas, mostrando independencia na recollida, análise e síntese da información, no desenvolvemento de ideas e argumentos dunha forma crítica e na súa capacidade para a propia motivación e a organización nos procesos creativos.		
X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e ao dos demais, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios que utiliza e os fins que persegue.		
X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.		
X6	Desenvolver unha metodoloxía de traballo, estudo e investigación encamiñada á autoformación na propia disciplina, procurando ámbitos axeitados para a formación continuada e para adaptarse a diversas situacións, especialmente ás derivadas da evolución da súa profesión.		
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE			
EE2	Proxectar a composición do deseño a través do uso do coñecemento dos procedementos técnicos e de representación.		
EE5	Estudar para concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire ás metodoloxías de traballo como á renovación estética.		
3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA		COMPETENCIAS VINCULADAS	
1. Coñecer os procesos, técnicas e recursos que axudan a resolver calquera proxecto relacionado co espazo.		T2, X1, X5, EE2, EE5	
2. Amosar unha actitude positiva para a adaptación a distintos entornos e enfrontarse a retos creativos múltiples.		T2, T8, X1, X5, EE2, EE5	
3. Saber interpretar, traducir e expresar sensacións e emocións a través dunha linguaxe plástica propia.		T2, T3, T7, T8, X1, X3, EE2, EE5	
4. Relacionar todos os elementos que conforman e interveñen no espazo escénico, entendido este como un sistema de signos dun elevado valor dramático.		T1, T2, T3, T8, X1, X3, X6, EE2, EE5	
5. Demostrar sensibilidade estética, creativa e técnica na concepción e realización dos exercicios propostos.		T2, T7, T8, X1, X3, EE2, EE5	
6. Establecer un proceso de traballo creativo, eficaz e personalizado que potencie as capacidades e os recursos de cada alumno, montándoo en todo momento.		T1, T7, X1, X3, X6	
7. Saber expresar, xustificar e defender a través da exposición oral calquera idea, proxecto ou proceso de traballo, dun xeito convincente e rigoroso.		T2, T7, T8, X1, X3, X5, EE5	

4. CONTIDOS			
TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓNS	
1. Creación de espazos escénicos II	1.1. Análise de proxectos escenográficos e multidisciplinais de creadores/as que empregan o espazo como elemento esencial nas súas producións.	3	
2. Texturas e materiais	2.1. Capacidade expresiva dos materiais e das texturas no ámbito escenográfico. 2.2. Aproveitamento e coñecemento das características sensoriais intrínsecas aos materiais. 2.3. Intervencións e modificacións dos materiais: cor, forma, tamaño, distancia, luz... 2.4. Novas vías de expresión a través dos materiais.	10	
3. Intervencións espaciais II	3.1. O espazo como elemento interdisciplinario da creación escénica. Tipoloxías do proxecto: <i>site-specific</i> , instalacións e outros eventos. 3.2. Elementos clave para desenvolver unha intervención no espazo. 3.3. Proxecto de intervención espacial: procesos de traballo, axustes das propostas e execución final; organización dos tempos de deseño, construtivos, de montaxe e desmontaxe.	22	
4. Corpo e espazo	4.1. A interacción do corpo no espazo. 4.2. A configuración e transformación espacial a partir do corpo. 4.3. Materias plásticas que modifican o espazo.	10	
5. O obxecto	5.1. O valor dramaturxico do obxecto no espazo. 5.2. Creación e transformación dos obxectos: usos, formas, materiais, proporcións, cores, texturas... 5.3. Manipulación e outros usos escénicos. O obxecto-personaxe.	10	
6. Memoria de proxecto	6.1. Análise conceptual e investigación creativa: busca e selección de documentación, antecedentes e referentes noutros ámbitos artísticos, rexistro da información. 6.2. Xustificación artística previa, memorias artísticas e técnicas. 6.3. Procesos de deseño e materialización das ideas: esquemas, bosquexos, maquetas de traballo e planos... 6.4. Memoria, defensa e presentación do proxecto: procesos de traballo, valoración dos resultados e conclusións.	15	
7. Maquetismo II	7.1. Construción de maquetas: materiais, ferramentas, técnicas, unión de materiais... 7.2. Planos de corte e ensamblaxe. 7.3. Introducción ás maquetas dixitais.	12	
8. Bosquexos de atmosfera II	8.1. Representación de espazos complexos e a súa atmosfera mediante o debuxo, as cores e a luz. 8.2. Fotomontaxe como ferramenta para desenvolver proxectos espaciais.	8	
TOTAL SESIÓNS			90
5. PLANIFICACIÓN DOCENTE			
Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
Actividades introductorias	6	0	6
Exposición práctico-teórica	10	14	24
Traballos de aula	16	0	16
Prácticas de aula	12	12	24
Resolución de problemas e/ou exercicios	10	10	20
Presentacións/exposicións	5	5	10
Tutorías individuais	0	8	8
Tutorías de grupo	0	2	2
Actividades de avaliación. Probas	9	3	12
Actividades de avaliación. Presentacións / mostras	4	6	10
Actividades de avaliación. Revisión	8	10	18
TOTAL		80	150
6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSEÑANZA E APRENDIZAXE			
Actividades	Descrición		
Actividades introductorias	Presentación xeral da materia: obxectivos, metodoloxía, criterios de avaliación, etc.		
Exposición práctico-teórica	Explicación teórica sobre un tema calquera que serve como base introductoria para o desenvolvemento posterior dun proxecto de carácter práctico.		
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.		

Prácticas de aula	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedementais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumnado debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante o traballo con todo tipo de variables que permitan considerar diferentes posibilidades de resolución do problema ou do exercicio.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.

7. ATENCIÓN PERSONALIZADA

Seguimento	Farase un seguimento personalizado integrado no traballo conxunto do grupo, facendo unha análise de cada caso específico e resolvendo cada casuística do xeito máis adecuado. Tutoría presencial: O alumnado ten un período de atención personalizada en horario non lectivo.
Orientación	Orientación respecto ás dúbidas e inxedanzas que xurdan en cada caso. Tutoría electrónica: O alumnado pode manter contacto permanente co profesor a través do correo electrónico.

8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN

O alumnado deberá establecer unha comunicación previa co docente, mínimo seis semanas antes da data do exame, para aclarar e concretar a estrutura e as particularidades do seu exame.

Un 10% en faltas de asistencia implica a perda da avaliación continua.

8.1 Avaliación ordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Proxecto de intervención espacial final.	T1, T2, T3, T8, X1, X3, X5, X6, EE2, EE5	40%
Desenvolvemento, presentación e exposición dos exercicios realizados ao longo do curso. Para aprobar a materia deberán realizarse e entregarse todos eles no prazo e da maneira establecidos. Ademais, deberán obter una nota de 3 ou máis para poder facer a media entre eles.	T1, T2, T3, T8, X1, X3, X5, X6, EE2, EE5	55%
Participación, actitude na aula, asistencia e puntualidade. O 10% de falta de asistencia supón a perda da avaliación continua.	T7, X1, X5, X6	5%

8.2. Avaliación extraordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Proxecto de intervención espacial final.	T1, T2, T3, T8, X1, X3, X5, X6, EE2, EE5	35%
Exame teórico-práctico.	T2, T3, T8, EE2, EE5	15%
O día do exame, o alumnado terá que presentar e/o entregar todos os exercicios relacionados co temario visto ao longo do curso. O alumnado será informado dos contidos destas probas coa suficiente antelación. É obrigatorio o seguimento parcial, en horario de tutorías, de todos os procesos desenvolto polo alumnado.	T1, T2, T3, T8, X1, X3, X5, X6, EE2, EE5	50%

8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Proxecto de intervención espacial final.	T1, T2, T3, T8, X1, X3, X5, X6, EE2, EE5	35%
Exame teórico-práctico.	T2, T3, T8, EE2, EE5	15%
O día do exame, o alumnado terá que presentar e/o entregar todos os exercicios relacionados co temario visto ao longo do curso. O alumnado será informado dos contidos destas probas coa suficiente antelación. É obrigatorio o seguimento parcial, en horario de tutorías, de todos os procesos desenvolto polo alumnado.	T1, T2, T3, T8, X1, X3, X5, X6, EE2, EE5	50%

9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS

REFERENCIAS BÁSICAS

- BACHELARD, Gaston. *La poética del espacio*.
Ed. Fondo de Cultura Económica, París (1994).
- BREYER, Gastón. *La escena presente*.
Ediciones Infinito. Buenos Aires (2008).
- BROOK, Peter. *El espacio vacío, Arte y técnica del Teatro*.
Ed. Península, Barcelona (2001).
- DONDIS, Donis A. *La sintaxis de la imagen*.
Ed. Gustavo Gili, Barcelona (2008).
- GORDON CRAIG, Edward. *El arte del teatro*.
Ed. Gaceta [Colección Escenología], México (1987).
- HOWARD, Pamela. *Escenografía*.
Ed. Galaxia, Vigo (2004).
- LÓPEZ DE GUEREÑU, Javier. *Decorados y tramoya*.
Ñaque Editora, Ciudad Real (1998).
- MACGOWAN, Kenneth y MELNITZ, William. *Las edades de oro del teatro*.
Ed. Fondo de Cultura Económica, México (1964).
- MACKINTOSH, Iain. *La arquitectura, el actor y el público*.
Ed. Arco/Libros, Madrid (2000).
- MUNARI, Bruno. *Diseño y comunicación visual*.
Ed. Gustavo Gili, Barcelona (2008).
- NIEVA, Francisco. *Tratado de escenografía*.
Ed. Fundamentos, Madrid (2000).
- OLIVA, César y TORRES MONREAL, Francisco. *Historia básica del Arte Escénico*.
Ed. Cátedra, Madrid (1990).
- VV.AA. *Investigaciones sobre el espacio escénico*.
Ed. Alberto Corazón [Comunicación 4], Madrid (1970).
- DETERICH, Genoveva. *Diccionario del Teatro*.
Alianza Editorial, Madrid (1995).
- PAVIS, Patrice. *Diccionario del teatro*.
Ed. Paidós. Barcelona (1998).

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

- MAC GOWAN, K & MEITNIZ (1966).
La escena viviente. Historia del teatro universal.
Eudeba, Buenos Aires.
- EISENSTEIN, S. M. (2001)
Hacia una teoría del montaje.
Paidós, Ibérica. Barcelona.
- BONT, D. (1981)
Escenotécnicas en teatro, cine y tv. L.E.D.A.
Ediciones de arte Riera San Miguel. Barcelona.
- ARGAN, G. C. (1977)
El revival en las artes plásticas, la arquitectura, el cine y el teatro.
Ed. Gustavo Gili. Barcelona.

10. OBSERVACIÓNS / RECOMENDACIÓNS

- Prégase revisar a redacción e os erros ortográficos nas memorias e nas probas escritas, xa que poden baixar a nota final en caso de exceso de faltas ou de escritos pouco lexibles. Por outra banda, aconséllase seguir as normas APA.